DET GODE MØDE MED MIGRANTER PÅ KIRKEKONTORET

Praktisk vejledning om kulturmøder

”

I stort set alle danske sogne bor der migranter,
og derfor har stort set alle,
der arbejder på et kirkekontor, opgaver,
der skal løses for eller sammen
med migranter.

Indholdsfortegnelse

Om denne vejledning 4
Migranters baggrund 5
Sprog 5
Kultur 7
Efterkommere 7
Kirkekontorets opgaver 9
Sådan kan kirkekontoret hjælpe 9
Gode råd til kirkekontoret 10
Typiske opgaver 11
Attester 11
Faderskabs- og medmoderskabserklæring 12
Navneændringer 12
CPR-nummer 13
Lokale superbrugere 14

Om denne vejledning

I efteråret 2023 var udviklingskonsulent Berit Weigand Berg på besøg hos kordegn Jannie Henriksø for at blive klogere på, hvilke konkrete opgaver kordegne og kirkebogsførende sognepræster har, når de møder migranter på kirkekontoret. De talte samtidig om, hvad der skal til, for at mødet mellem migranter og medarbejdere lykkes.

I stort set alle danske sogne bor der migranter, og derfor har stort set alle, der arbejder på et kirkekontor, opgaver, der skal løses for eller sammen med migranter.

Denne vejledning er ikke en officiel vejledning om personregistrering, men ment som en hjælp til kulturmøderne på kirkekontoret. Du skal følge P-Supportforum, hvis der er uoverensstemmelse mellem den og noget i denne vejledning. P-supportforum er altid opdateret og tilpasset den gældende lovgivning og praksis.

Formålet med denne vejledning er, at:

1. Skabe grundlag for gode samtaler mellem migranter og medarbejdere på kirkekontoret.

2. Give praktiske bud på, hvordan migranter får den rette hjælp og et positivt indtryk af folkekirken.

3. Give medarbejdere på kirkekontoret overblik over de opgaver, som migranter typisk har brug for hjælp til.

Migranters baggrund

I denne vejledning bruges ordet *migranter* om alle udlændinge, der er kommet til Danmark for at bosætte sig, uanset årsag til at migrere, type af opholdsgrundlag, antal år i Danmark, sprogkundskaber, uddannelse, kultur og religion osv.

Der er således stor forskel på migranter. Nogle har haft let ved at komme til Danmark og har stort set ikke mødt modstand. Andre har været meget igennem og er måske blevet mødt af en del mistænksomhed undervejs. De kan derfor have brug for først og fremmest at blive mødt som mennesker, der har brug for hjælp.

Som medarbejder på kirkekontoret skal man være opmærksom på forskellene, og hvad den enkelte har brug for. Selvom man gør sig umage, kan det ske, at en samtale bliver kompliceret. Men jo bedre man forstår migranters forskellige baggrunde, des bedre kan man undgå misforståelser.

Sprog

Der er forskel på at løse en opgave sammen med migranter, der har et godt dansk ordforråd, og migranter der har et begrænset dansk ordforråd. Nogle har et godt ordforråd, men taler med accent og kræver derfor lidt tid at forstå. Lyt derfor aktivt og åbent.

> Mange migranter deltager i dansk sprogundervisning, hvor de lærer en række centrale begreber som fx sundhedskort og MitID. Det giver derfor sjældent mening at forsøge at oversætte netop disse ord.

I samtaler med migranter med et begrænset dansk ordforråd er det en god idé selv at tale langsomt og tydeligt. Det kan også være en hjælp at bruge fagter, tegninger eller billeder. Det signalerer, at man vil gøre sit bedste for at hjælpe.

Mange migranter deltager i dansk sprogundervisning, hvor de lærer en række centrale begreber som fx sundhedskort og MitID. Det giver derfor sjældent mening at forsøge at oversætte netop disse ord.

En del fagord og begreber er svære at forstå. Det gælder fx *kirkelig handling* og *sogn*. Vær derfor opmærksom på at forklare, hvad de præcis betyder.

Det er ikke nødvendigvis den bedste løsning at tale engelsk med migranter. Mange migranter taler slet ikke engelsk, og for mange af dem, der gør, er det deres andet eller tredje sprog, og derfor kan de blive usikre.

En oversættelses-app (fx ChatGPT, Google Translate eller Apple Intelligence) kan være en hjælp. Her er det en fordel at oversætte fra engelsk til modersmålet frem for at oversætte fra dansk. Det skyldes, at dansk er et lille sprog og derfor har begrænset kvalitet i mange apps, mens engelsk er langt bedre understøttet.

En del oversættelses-apps har en billedfunktion, så man kan holde mobilens kamera over fx en blanket på samme måde, som man ville holde et forstørrelsesglas. Mens man holder kameraet over blanketten, dukker teksten op på det sprog, man har valgt at oversætte til. Vær opmærksom på, at især fagord kan være svære at oversætte for en app.

Til migranter, der har godt kendskab til dansk, kan man printe den relevante blanket fra P-Supportforum og gennemgå den sammen. For nogle vil det være tilstrækkeligt til, at de bagefter selv kan gennemføre processen digitalt.

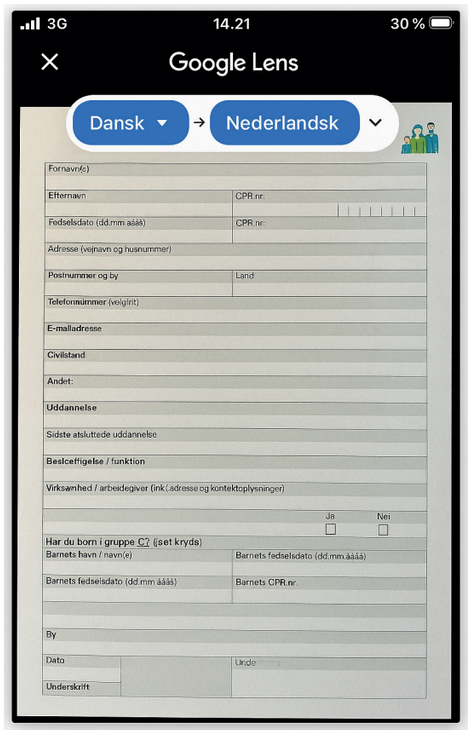

Migranter, der ikke kan læse eller skrive, eller som har lært skrifttegn for deres modersmål, men ikke vores latinske alfabet, har brug for mere tålmodighed fra medarbejdere på kirkekontoret. Sandsynligvis skal de have hjælp hele vejen gennem fx procedurer på borger.dk eller med at udfylde blanketter.

Kultur

Kulturforskelle spiller også ind i mødet på kirkekontoret. Det gælder for eksempel i synet på kønsroller, generationer, autoriteter og myndigheder.

Det kan komme til udtryk i forhold til hvem, der fører ordet. I nogle kulturer er man vant til, at det er manden eller en voksen søn, der fører ordet for deres hustru eller mor. I nogle kulturer har den ældre generation en særlig autoritet, som kan betyde, at forældre fører ordet for deres unge voksne børn over 18 år. Omvendt er der kulturer, hvor det er vigtigt at tage vare på de ældre generationer. Her kan man opleve, at voksne børn i højere grad tager teten på vegne af deres forældre.

Mødet med kirkekontoret kan for nogle opleves som et møde med en autoritet. I den situation kan nogle måske ikke lide at vise usikkerhed eller bede om hjælp. Der er også kulturer, hvor det er uhøfligt at svare nej til en autoritet. I den situation kan det være svært at sikre sig, at den information, man giver, også bliver forstået.

I nogle lande kan man trygt gå til offentlige myndigheder, mens man i andre lande oplever fx korruption og udnyttelse. Der kan også være forskel på migranters syn på kirker. Nogle har en høj grad af tillid til kristne, mens andre ikke ved meget om, hvad en kirke er, eller er vokset op med en negativ fortælling om kristne. Nogle har måske oplevet kirken som en del af magten i deres hjemland.

Derfor kan det være en stor opgave at få dem til at føle sig både trygge på kirkekontoret og godt behandlet.

Efterkommere

Der er forskel på migranter og deres efterkommere. Migranter er selv flyttet til Danmark, mens efterkommere er født her. Efterkommere kender derfor sproget, kulturelle referencer og systemet, selvom de stadig godt kan være udenlandske statsborgere.

Der kan altså være forskel på, hvad man som medarbejder på kirkekontoret kan hjælpe en person med, alt efter om vedkommende er flyttet til Danmark eller er efterkommer. Det kan medføre situationer, hvor man uden vanskeligheder kan hjælpe barnet, mens forældrenes sag er underlagt andre regler og derfor ikke kan behandles på samme måde.

Det kan virke ulogisk og uretfærdigt, så derfor er der behov for at forklare det nøje. Det kan især virke mærkeligt, hvis en familie har flere børn, hvor nogle er født i udlandet, mens andre er født i Danmark.

> Reglerne knytter sig til fødested og registreringsmyndighed.

I sådanne situationer er det vigtigt at forklare, hvorfor alle i familien ikke kan behandles ens. Forskellene handler ikke om oprindelse, kultur eller religion, men om, hvor en begivenhed har fundet sted. Reglerne knytter sig til fødested og registreringsmyndighed.

Kirkekontorets opgaver

Sådan kan kirkekontoret hjælpe

For mange migranter kan mødet med kordegnen eller den kirkebogsførende sognepræst være deres første møde med folkekirken. Samtidig er det også et møde med det officielle Danmark, fordi kirken varetager opgaver på statens vegne.

Det er dog ikke altid, at man som kordegn eller kirkebogsførende sognepræst kan løse de konkrete opgaver, folk har brug for hjælp til. I stedet kan man hjælpe dem ved at henvise til det kontor i kommunen, der kan.

Om kirkekontoret kan hjælpe, afhænger altså af, hvor fødslen af den eller de personer, der har brug for hjælp, er registreret.

Langt de fleste opgaver, som kirkekontoret kan hjælpe med, kan også klares på borger.dk. Hjemmesiden findes på både dansk og engelsk, så for mange vil det ikke være et problem at løse opgaverne selv. Næsten alle migranter har MitID, som kræves for at komme ind på borger.dk. Hvis man ikke har MitID, skal man henvende sig til Borgerservice.

> Derfor er det en god ide med en tablet, som viser borger.dk i samme opsætning som på telefonen.

Nogle kirkekontorer har en computer, som kan bruges til at gå på borger.dk. Det er en rigtig god idé, fordi nogle migranter enten mangler en computer derhjemme eller har brug for hjælp.

Nogle migranter er vant til at bruge telefonen som primær adgang til digitale løsninger. Derfor er det en god ide med en tablet, som viser borger.dk i samme opsætning som på telefonen – i modsætning til en computer, der viser den i en anden opsætning.

Vær opmærksom på, at en computer eller tablet, der kun bliver brugt sjældent, ikke er opdateret. Det betyder, at det kan tage lang tid at få gang i den.

GODE RÅD til kirkekontoret

- Tag kontakt til kommunen for at sikre, at medarbejdere i borgerservice og sagsbehandlere, som arbejder med migranter, har information om, hvad kirkekontoret kan og ikke kan. Hvis kommunen har en velkomstfolder til nytilkomne migranter, så spørg, om information om, hvad kirkekontoret kan hjælpe med, må indgå.

- Tag kontakt til den lokale sprogskole og spørg, om I må komme forbi med jævne mellemrum for at fortælle, hvad kirkekontoret kan hjælpe med. I kan også invitere dem til at komme forbi kirken eller kirkekontoret.

- Anskaf en tablet, som holdes opdateret og bruges jævnligt, så den altid er klar til brug.

- Gør det lettere at udfylde blanketter ved at printe den relevante blanket og tilhørende vejledning ud fra borger.dk. Så kan man bladre igennem de forskellige led, før eller imens man udfylder blanketter digitalt. Vejledninger findes både i en udgave til computer og til telefon.

- I sogne med mange migranter fra bestemte lande kan det være nyttigt at sætte sig ind i praksis i netop disse lande ved fx at kende ambassaden eller konsulatet.

Typiske opgaver

Migranter henvender sig typisk til kirkekontoret for at få:

- udstedt attester
- foretaget navneændring
- lavet en faderskabserklæring.

Attester

Medarbejdere på kirkekontoret kan kun udstede attester for hændelser, der er registreret i folkekirkens system. Dvs. der kan ikke udskrives attest for en handling, som har fundet sted i udlandet eller uden for folkekirken.

Det sker ofte, at migranter henvender sig på kirkekontoret for at få en attest, som medarbejderne ikke kan udskrive. Nogle gange sker det, fordi kommunen ved en fejl har henvist til kirkekontoret.

De attester og bekræftelser, som medarbejdere på kirkekontoret kan udskrive til migranter, er:

- Fødsels- og dåbsattest, hvis dåben fandt sted i folkekirken i Danmark.

- Dåbsbrev, der bekræfter dåb og medlemskab. Denne løsning bruges, hvis forældreforholdet ikke kan verificeres.

- Personattest, hvis der er foretaget en navneændring i Danmark.

- Konfirmationsbekræftelse, hvis konfirmationen har fundet sted i folkekirken i Danmark.

- Medlemsbekræftelse, for personer der er meldt ind i folkekirken.

- Vielsesattest, hvis vielsen er foregået i folkekirken i Danmark.

Der findes mange gode attestguider på P-Supportforum. Få overblik over dem ved at scanne QR-koden.

En af guiderne har fokus på mennesker født i udlandet, på Færøerne eller i Grønland. Find guiden via QR-koden.

Faderskabs- og medmoderskabserklæring

Hvis forældre til et nyfødt barn ikke er gift, skal faderskab eller medmoderskab registreres digitalt via borger.dk senest 28 dage efter fødslen ved brug af MitID.

Mange migranter bliver fejlagtigt henvist til det lokale kirkekontor for at få hjælp, selv om det ikke længere er kirkekontorets opgave at registrere faderskab eller medmoderskab.

Hvis barnet endnu ikke er 28 dage, kan man som medarbejder på kirkekontoret give god service ved at hjælpe med at finde den korrekte side på borger.dk og vejlede i, hvordan man gør.

Er barnet ældre end 28 dage, er sagen automatisk overgået til Familieretshuset. I det tilfælde kan kirkekontorets medarbejdere hjælpe med at forstå det brev, som Familieretshuset sender til moderens e-Boks. Efter fristen på de 28 dage, skal faderskabs- eller medmoderskabserklæringen sendes videre til Familieretshuset.

For nogle migranter kan det virke alvorligt eller skræmmende, når en sag overgår til en højere instans. Man kan berolige ved at forklare, at det ikke betyder, at de skal straffes. Familieretshuset har alene til opgave at sikre, at faderskabet bliver korrekt registreret.

Nogle migranter er fritaget fra MitID eller har ikke CPR-nummer. For dem sker faderskabserklæring via en gammeldags blanket, og sagen behandles via kirkekontoret. Blanketten kan findes på Familieretshusets hjemmeside via QR-koden her.

Blanketter til fader- og medmoderskab findes desværre ikke på andre sprog end dansk. Derfor er det en god ide at benytte en oversættelses-app med billedfunktion.

Når fader- eller medmoderskabet er bekræftet, kan en bekræftelse af omsorgs- og ansvarserklæring udskrives. Den findes både på engelsk og dansk og er derfor særlig anvendelig for forældrene til bekræftelse overfor udenlandske myndigheder.

Navneændringer

Navneændringer foregår som udgangspunkt via borger.dk. Mange migranter lærer hurtigt at bruge platformen, men nogle har brug for personlig vejledning. Ofte er den største udfordring for ansatte på kirkekontoret at hjælpe med at udfylde ansøgningen om navneændring korrekt.

> Kirkekontoret har pligt til at oplyse om klagemuligheder inkl. tidsfrister osv. Det kan være en god ide at printe og udlevere klagevejledningen.

Navneændringer kræver ofte et gebyr. Gebyret skal betales via Dankort, kreditkort eller MobilePay, også når selve ansøgningen bliver indleveret skriftligt på kirkekontoret. Gebyret justeres hvert år den 1. januar. I 2026 er gebyret på 646,37 kr.

Bliver ansøgningen om navneændring ikke godkendt – måske som følge af, at det ønskede navn ikke godkendes – kan man klage over afgørelsen inden for fire uger. Klagen bliver behandlet af Familieretshuset, men det er kirkekontoret, der skal modtage den og sende den videre. Kirkekontoret har pligt til at oplyse om klagemuligheder inkl. tidsfrister osv. Det kan være en god ide at printe og udlevere klagevejledningen.

CPR-nummer

Hvis der i forbindelse med en kirkelig handling er behov for at oprette et administrativt CPR-nummer – fx til en turist eller asylansøger – er det ikke alle kirkekontorer, der må oprette det, men kun sogne, der er 1.16-myndighed. Alle andre sogne skal bestille det administrative CPR-nummer hos et sogn, som er 1.16-myndighed, der så foretager ID-vurdering og udsteder nummeret.

Lokale superbrugere

Det anbefales, at man i hvert provsti eller centralt i hvert stift udpeger en kordegn og en præst med speciale i personregistrering for migranter, som kolleger kan kontakte for at få hjælp.

En anden mulighed er, at en kordegn og en præst får adgang til flere sognes personregistreringer svarende til ordningen, da folkekirken overgik til den digitale kirkebog.

I mange sogne er der så få migranter, at man ikke får rutinen med at hjælpe dem, fordi der er så langt imellem den type sager på kirkekontoret.

DET GODE MØDE MED MIGRANTER PÅ KIRKEKONTORET 2026

Oplæg: Kordegn Jannie Henriksø, Ølsemagle Kirke
og udviklingskonsulent Berit Weigand Berg, Kirkefondet

For Folkekirkens Migrantsamarbejde
under Folkekirkens Mellemkirkelige Råd
Peter Bangs Vej 5b, 4. sal
2000 Frederiksberg

ISBN: 978-87-87073-66-0

Layout: Inge Rand

Redaktion: Lucas Skræddergaard,
Emma Hoffmann, Søren Dalsgaard
og Mette Stenumgaard

FOLKEKIRKENS

MIGRANTSAMARBEJDE

En del af Folkekirkens Mellemkirkelige Råd

www.migrantsamarbejde.dk